פו א מיי' פ"ט מהל' מעה"ק הלכה טו:

פו ב מיי' שם הל' טז:

רב פפא אמר דכולי עלמא דון מינה ומינה · הך מילתא דרב פפא מקמי דליסמכה להההיא דסוף כל התדיר (זבחים דף צא:) דפליגי רבי ורבנן במתנדב שמן ומסקינן דפליגי בדון מינה ומינה דרבי סבר דון מינה ואוקי באתרה וקאמר רב פפא התם לא תניא וכן ההיא דפסחים בפרק כל שעה (דף לב:) דיליף מזיד דמעילה פטור מקרבן מק"ו מאוכל טמא שיש בהן כרת ופטור מזיד וקאמר לא אם אמרת באוכל טמא שכן לא חייב בהן מיתה ס' ופריך הא תנא מעיקרא אלימא ליה כרת ולבסוף אלימא ליה מיתה ומשני דהכי קאמר לא אם אמרת באוכל טמא שכן לא חייב בהן מיתה בפחות מכזית תאמר במעילה דחייב בפרוטה אע"ג דלית ביה כזית ופריך מאן שמעת ליה דאמר זיד במעילה במיתה רבי דיליף חטא חטא מתרומה ומינה מה תרומה בכזית אף מעילה בכזית והשתא מאי קושיא הא רבי הא דאית ליה דון מינה ואוקי באתרה ורב פפא דוחק שם לתרץ דרבי סבר לה כאבא שאול דמחייב התם בתרומה בשוה פרוטה אע"ג דלית בה כזית וצריך לומר דמקמי דליסמכה להאי חכמים אמרה יא] או נמי י"ל הכא והתם דהכי קאמר דמהכי ליכא למשמע מינה:

רב פפא אמר דכולי עלמא דון מינה ומינה א] והא והיינו טעמא דרבי כי התם מה התם דבר שמתנה לכהן אף הכא דבר שמתנה לכהן **רבינא** אמר דכ"ע דון מינה ואוקי באתרה והיינו טעמא דרבנן שלמיהם ריבויא הוא: ב] רבי שמעון אומר שלשה מינין טעונין שלש מצות שתים בכל אחד ושלישית אין בהן ג] ואלו הן זבחי שלמי יחיד וזבחי שלמי צבור ואשם מצורע זבחי שלמי יחיד טעונין סמיכה חיים ותנופה שחוטין ואין בהן תנופה חיים זבחי שלמי צבור טעונין תנופה חיים ושחוטין ואין בהן סמיכה אשם מצורע טעון סמיכה ותנופה חי ואין בו תנופה שחוט: **והא** זבחי שלמי יחיד טעונין תנופה חיים מקל וחומר ומה ד] זבחי שלמי צבור שאין טעונין סמיכה חיים טעונין תנופה חיים זבחי שלמי יחיד שטעונין סמיכה חיים אינו דין שטעונין תנופה חיים מיעט רחמנא גבי זבחי שלמי צבור "אותם" אותם למעוטי זבחי שלמי יחיד ה] **והא** *זבחי שלמי צבור טעונין סמיכה מקל וחומר ומה זבחי שלמי יחיד שאין טעונין תנופה חיים טעונין סמיכה זבחי שלמי צבור שטעונין תנופה חיים אינו דין שטעונין סמיכה **אמר** *רבינא ו] גמירי שתי סמיכות בצבור **והא** אשם מצורע טעון תנופה שחוט מקל וחומר מה זבחי שלמי יחיד שאין טעונין תנופה חיים טעונין תנופה שחוטין אשם מצורע שטעון תנופה חי אינו דין שטעון תנופה שחוט מיעט רחמנא גבי זבחי שלמי יחיד "אותו" אותו למעוטי אשם מצורע: ת"ר חמשה שהביאו קרבן אחד אחד מניף על ידי כולם והאשה כהן מניף על ידה ובן השולח קרבנותיו ממדינת הים כהן מניף על ידו:

מתני'

דון מינה · שלמי צבור משלמי יחיד מה שלמי יחיד טעונין תנופה [א] שחוטין דבחיין לא איצטריך ז] ליה למיתני (מה שלמי יחיד טעונין תנופה אף שלמי צבור ס') דבגופיה כתיב: **ואוקי באתרה** · מה שלמים דשלמי ציבור עצמן שטעונין תנופה [ב] שלמים ח] מה מחיים תנופה שלמים אף לאחר שחיטה תנופתן שלמים: מה להלן בשלמי יחיד דבר שמתנה לכהן טעון ט] תנופה אף כו' · והיינו חזה ושוק שלמים אבל משלמי יחיד אין לכהן אלא חזה ושוק: **שלמיהם** · בשלמי יחיד כתיב (ויקרא ז) את חזה התנופה ואת שוק התרומה לקחתי מאת בני ישראל מזבחי שלמיהם דמשמע לשון רבים והוה ליה למיכתב לשון יחיד דביחיד משתעי ומדכתיב לשון רבים י] לומר על חזה ושוק של שלמי צבור שיונפו: **גמירי** · מסיני ב' סמיכות בצבור על העלם דבר של צבור דכתיב (שם ד) וסמכו זקני העדה ושעיר המשתלח דכתיב (שם טז) וסמך אהרן את שתי ידיו וגו' (א) ומצבור הלא ותו ליכא שום סמיכה בצבור: **אותו** · (שם ז) ואת חזה התנופה להניף אותו וגו':

*שלמים כתוב
אצל של' יחיד

פ"ב סי' גמרא

[לקמן צב]

צ"ל את סמוך להניף

[לקמן סח. צב]

והדין זבחי שלמי יחיד טעונין תנופה חיים ס' · יב] כאן נמי קשה לדקדק אמאי צריך קרא ממאי כל חד וחד תיקו בהוכחיה וי"ל דמכל מקום הוה יליף מה מצינו כדפרישית לעיל א] ומשום דאיקרו שלמים חדא דהא איכא למיפרך מה לשלמי צבור שכן חובה אלא אהא דאיקרו שלמים סמיך ועוד כדאמרן לעיל שלמיהם ריבויא הוא:

והא אשם מצורע טעון תנופה שחוט ס' · ואף על גב דאמרן לעיל (דף סא:) תנופה ולא תנופות הכא לא דמי כיון דזהו מחיים וזהו לאחר שחיטה:

ובן השולח קרבנותיו ממדינת הים כהן מניף על ידו · תימה דבפ' כל הגט (גיטין כח:) תנן השולח חטאתו ממדינת הים מקריבין אותה בחזקת שהוא קיים ופריך בגמ' והא בעיא סמיכה אמר רב יוסף בקרבן נשים יג] והכא לא שייך לשנויי הכי דהכבר תנא ליה רישא והאשה כהן מניף על ידה וליכא נמי לשנויי כדמשני רב פפא בגיטין (גם זה שם) בחטאת העוף מסקינן דחטאת העוף לא בעי תנופה וכמו כן קשיא בפרק תמיד נשחט (פסחים דף סב.) דאמר דאלו כל הזבחים ערל וטמא משלחים קרבנותיהם וליכא לשנויי בנשים דערל קתני וליכא לאוקמי נמי בחטאת העוף דזבחים קתני ובכור ומעשר ופסח יד] נמי דלא בעו סמיכה [ליכא לאוקמי] דהא כל הזבחים קאמר וספק מצורע בפרק התערובות (זבחים עו:) דקאמר רבי שמעון למחרת מביא אשמו ולגו עמו ומתנה בשלמים דאותו אשם טעון סמיכה ולא אפשר לסמוך אלא בהקפת יד למאן דאמר סמיכת אשם מצורע לאו טו] דאורייתא בפרק כל הפסולין (זבחים דף לג:) ובנברא איירי כדמוכח בתוספתא "ובפ' בתרא דמועד קטן (דף טו:) איתא דאבל אינו משלח קרבנותיו משום דכתיב שלמים בשעה שהוא שלם הא לאו הכי משלח ובמנודה מיבעיא כן אם משלח או לא ולא חיישינן לסמיכה ודוחק הוא לתרץ באשה או בעוף ולקמן בפרק בתרא (דף קד:) גבי שנה לנדבה אחד מהן לפר ועגל ועוד תנן בפרק דם שחיטה (כריתות כב.) ושניהם מביאין חטאת אחד ובפרק שני נזירין (נזיר מ.) שמביאין קרבן על תנאי ובפרק שני דקדושין (דף נה.) גבי בהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר זכרים עולות ולא חיישינן לסמיכה בכל הני ותירץ ה"ר שמעון דלא שייך לאקשויי אלא דוקא התם בחטאת משום דאיכא עדיין תקנתא אחרת דלמא הויא ליה חטאת שמתו בעליה וסמכינן להקריבה בחזקת שהוא קיים וא"ת והא בפרק התערובות (זבחים עב. ושם) תנן בקדשים מין במינו יקרב לשם מי שהוא ופריך בגמ' הא בעי סמיכה ומשני בקרבן נשים וי"ל דהתם כיון דאיכא תקנתא ברעיה אין לעשות בלא סמיכה דכי האי גוונא מפליגין התם גבי אשם וערל וטמא איכא לאוקמי בדלית ליה תקנתא ערל שמתו אחיו מחמת מילה טמא זב ומצורע שאין רפואתו תלויה בעצמו א"נ בקרבן הקבוע לו זמן כגון עולת ראייה וחגיגה [ו] או שהיה עובר עליהן בבל תאחר וא"ת הרי חמשה שנתערבו עורות פסחיהן בפסחים בפרק האשה (דף פח:) ונמצאת יבלת באחד מהן דפטורין מלעשות פסח שני ולא מייתו מותר הפסח משום סמיכה ויש לומר דכיון שהוא ספק דשמא פטור הוא מלעשות פסח שני ולא עשו לו חכמים תקנה דלא אפשר לתקן אם לא יעבור מצות סמיכה וא"ת נהי דסמיכה לא מעכבא מכל מקום ערל וטמא שאין יכולין לסמוך לימא כל שאין ראוי לבילה בילה מעכבת בו וכן בההיא דשקלים (דף יב:) ודכריתות (דף כ.) ונזיר (דף נג.) דכל הני נמי דאין יכולין לסמוך משום ספק תקשי שפיר אין ראוין לבילה כדאשכחן בפרק המוכר את הספינה (ב"ב פב:) גבי ביכורים וי"ל דנפקא לן מהא דאמרינן בפרק בתרא דמועד קטן (דף טו:) וביום בואו אל הקודש אל החצר הפנימית לשרת בקודש יקריב חטאתו א' עשירית האיפה פירוש שהכהן מביא בשעה שמתחנך לעבודה ודרים התם ר"ש בבואו יקריב בזמן שראוי לביאה ראוי להקרבה כגון טמא מת ומצורע משמע דווקא עשירית האיפה אבל שאר קרבנות משלח ומיהו אין כל כך ראיה מזה דדילמא הא דמשלח שאר קרבנות היינו בהני דלא בעו סמיכה דומיא דעשירית האיפה ויש לדקדק מהא דדרשינן בת"כ יג] *מזבחו ולא מנגעו ש"מ דטמא משלח קרבנותיו דבהבאת קרבן איירי ועוד יש לדקדק מדממעטינן בפ"ק דחגיגה (דף ד:) טמא מראייה דכתיב והבאתם שמה דכל שישנו בביאה ישנו בהבאה ש"מ דשאר קרבנות משלח ולא חיישינן לענין סמיכה בראוי לסמיכה ומיהו למאן דאמר בפ' כל הפסולין (זבחים דף לג:) דטמא בר סמיכה דאפשר דמעייל ידיה וסמיך לא מצינו למידרש מהאי קרא ושמא י"ל דמאן דלית ליה (שם) ביאה במקצת לא שמה ביאה קסבר כל הסומך ראשו ורובו הוא מכניס או נמי אית ליה דמרחק ליה ומאן דסבירא ליה דלא בעיקרא ורובו קסבר ביאה במקצת שמה ביאה ומיהו אכתי קשה או תיקשי לסמיכה שחיטה לאו דאורייתא

*) [וע"ע תוס' יבמות קד: ד"ה דאמר]

[ועי' תוס' זבחים צב: ד"ה כל הוא ותוס' חולין כב: ד"ה ותפס]

רש"ק ר"ל אע"ג דבשלמים בעי סמיכה גמורה [פ"ז דמירוחם]

נוטא

ג'כו מראשו' - לא אומר
ט"ש ג' מצות שעוסים
לג' קרבנות אבל לכל
א' מהקרבנות יש רק
ב' מצות

נוסא/מגנה

(מדקדק)
הגזות של סברה
לחייב כל א' מקרבנות
ג' נ"נ במצוה של"ש
אמר אין לו
ב' ח"ה

הנגשת הקרבן

◆

רבינו גרשום

צבור משונה תנופה בתנופות שלאחר שחיטה אלינא ותנופתן כמות שהן שלימין וחכמים אומרים אין מניפין אלא חזה ושוק והאימורין ואיתרתא התם בשלמי יחיד בחזה ושוק שתנופתן לאחר שחיטה: מה התם בשלמי יחיד דבר שמתנה לכהן טעון תנופה והיינו חזה ושוק: אף הכא' בשלמי צבור והיינו כבשי עצרת [דבר] שמתנה לכהן טעון תנופה ושלמי צבור והיין כולן מתנה לכהן: שלמיהם ריבויא הוא דהתיבנות חזה התנופה ואת שוק התרומה לקחתי מאת בני ישראל מזבחי שלמיהם ריבה כל השלמים שאין טעונין תנופה אלא חזה ושוק: טעונים שלש מצות בין שלשתן ושתים מאותן שלש מצות בכל מין ומין והשלישי אין בהן: מיעט גבי שלמי צבור אותם דכתיב והניף הכהן אותם אותם טעונין תנופה חיים ולא אחרים: גמירי ב' סמיכות בצבור ובשעיר הנעשה פר העלם של כל המצות ושעיר המשתלח ותו ליכא: גבי שלמי יחיד כתיב אותו דכתיב חזה חזוה להקריב אותו לפני ה':

◆

שיטה מקובצת

א] תיבת והא נמחק: ב] שלמיהם ריבויא הוא' גליון תימא חשוהא דרבנן ילפי בבנין אב ורבי לא דריש ריבויא וסבר אוקי בתורה: ג] בהן וכו' זבחי שלמי יחיד טעונין כו' והשאר נמחק: ד] זבחי שלמי צבור כו'' [תימה הוא] איכא למיפרך מה לשלמי צבור שכן באין בחובה והדרן שבת ר"ל דמשמע [ליה] דשון תנופה וסמיכה עיין תוס' זבחים (דף לג ע"א): ה] ויהדר ע' תוס' שם: ו] גמירי שתי סמיכות · פ"ה פר העלם ושעיר המשתלח ולא דק דהמפרש שתי פרות (דף צג ע"א) פליג ר"ש אותיק ואמר פר העלם ושעירי ע"ז בעינן סמיכה והבא בר' שמעון קיימינן · וא"ת ר"י דאמר לקמן בפרק שתי מדות דשתי סמיכות בצבור נינהו בעלמא מהיכא מפעם דאין זבחי שלמי צבור טעונין סמיכה וי"ל דהכי היכא דאמר לקמן חוץ פר שטעון סמיכה חוץ שעירי ע"ז שטעונין סמיכה דל"ג ומסיק התם ... זבחי שלמי צבור שטעונים סמיכה עיין תוס' לקמן (דף צג ע"ב): ז] לא אצטריך המ"ד עד סוף הדבור נמחק: ח] שלמים הוא סוף דבור ומה מחיים: ט] תנופה אף בשלמי צבור דבר שמתנה לכהן תיבת כו' ליתא: י] רבים לישר: יא] או נמי עיין תוספות [לקמן] (דף קו ע"א) [ד"ה או הניא]: יב] עיין תוספות לעיל (דף סב ע"א) ולקמן (דף סט ע"א): יג] מזבחו עיין מגילה (דף ח) ונדה (דף לו ע"א):

הגהות צ"ק [illegible]

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה גמירי וכו' שתי ידיו וגו' שתי סמיכות מצבור הוא:

הגהות מהר"י לנדא א] תוס' ד"ה והדין זבחי כו' · כדפרישית לעיל · ר"ל לעיל דף סא ע"א ד"ה והתם עליו:

גליון הש"ס גמ' והא זבחי שלמי צבור כו' · עיין זבחים דף לג ע"א תוספות ד"ה סמיכה: